

Altass'o Komitetas Teisme. Socialistiški "Perlai." Sandaros Jubilėjinis Banketas.

"Draugas" gruodžio 12 dienos laidoje praneša, jog plačiai išgarsintas lakunas Janušauskas patraukė ALTASS į valdišką teismą ir buk Janušausko adv. reikalaujas, kad būtų padėtas "recyveris" Altass'o turtui globoti. Rodos tokiai žiniai negalima tikėti, bet tikėtis ar ne—yra teisybė. Teko patirti, kad ištikrųjų Altass'o Valdya yra pakviesta atvykti pas teisėją Harry A. Lewis ketvirtadieny, gruodžio 13 dieną.

Well, teismas, kaip teismas, bet naujiena yra didelė. Kiek skridimų per Atlantiką įvyko ir kiek dar įvyks, vargiai panašus dalykas galės pasikartoti kitų tautų tarpe. Reikiška, jei ne vienu, tai kitu keliu lietuviai pasizymės labiau už kitus.

Bet kas už tai kaltas? Altass Komitetas ar Janušauskas? Mano supratimu daugiausiai kaltos "Naujiens" su p. Grigaičiu priešakyje. Jeigu ponas Grigaitis nebūtų stengisys šį antrą skridimą išnaudoti grynai savo laikraščio politikai, šiandien Janušauskas nesimytų tokios akcijos. P. Grigaitis savo užsispyrimu pastatė ant savo. Tačiau dabar tas jų į padanges iškeltas lakunas pradėjo spausiti prie sienos juos pačius.

Mums pono Grigaičio negaila. Jis kėlė žmogų į padanges, kurio jis nepažinojo ir dabar nėra nuostabu, kad taip atsitiko. Mums tik gaila vieno dalyko, tai kad teismai gali ištraukti šimtus ir tukstančius žmonių sudėtų pinigų antram skridimui. Antras ko mums gaila, tai kad gerokai bus nužemintas Amerikos lietuvių vardas. Mes taipgi pageidaujame, kad nei vieno sandariečio nebūtų prikiestas nei pirštas prie šio lietuvių vardą ir garbę pažeminančio darbo. Kaip tie žmonės pasiklos, taip jie ir išmiegos.

Kad pažinti "Naujienu" vadas, nėra reikalo gilintis į jų biografijas bei praeitį. Užtenka pasiskaityti vieną kitą rašynėlį, o žinosi kas jie yra.

Pavyzdžiui, tilpo "N." gruodžio 11 d. laidoje straipsnelis apie vienos spalto raštą, kuriame štai kokius pelus randame—tai tikrai socialistiški. Pasiklausyk: Tautininkai — "Kuklukai, avigalviniai, pienbūriai, šėskai, vanagai, kurniai bliauti", ir panašiai. Ir dar tie "perlai" yra vartojami ne kartą, bet kiekviena sekinyje po kelis kartus.

Tai bent apšvietos ir kultūros "skleidėjai." Net ir gatviniai valkatos viešai taip nesikolija, kaip mūsų "progresyviai." Kas žin, kaip ilgai mūsų placiųji visuomenė toleruos tokią nepraustaburnišką jų taktiką?

Chicago Sandariečių Jubilėjinis bankietas jau čia pat. Sekantį sekmadienį visi sandariečiai ir draugai susirinks į Viking South Side Temple, kampas 69th ir Emerald Ave., kur ir įvyksta minėtas bankietas.

Siame Bankiete mes pamėsim netik Sandaros dvidešimtmetines sukaktuves, bet ir kelias kitas, kaip tai: 30 metų lietuvių spaudos atgavimo; 35 metų mirties sukaktuves Dr. Vinco Kudirkos ir 70 metų mirties sukaktuves Simono Daukanto. Todėl šis rengimas yra svarbus už mūsų daugelį įvairių kitų buvusių.

Šio vakaro programa susidės ne vien muzikalė, bet taip pat bus atliktos tikros ceremonijos atžymėjimui virš pažymėtų nuotykių. Todėl ir visi Chicago lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami dalyvauti ir būti ludininkais tų visų ceremonijų. Apart to, bus puiki vakarienė ir šokiai. Visi dalyvaukime!

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
S A N D A R A
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

Sekmadieny Įvyksta ALT. Sandaros Jubilėjinis Banketas

Sovietų Rusijos ir Prancuzijos Karo Santarvė

ITARTINAS LENKŲ SPAUDOS TYLEJIMAS

Varšuva.—Lenkų spauda šį kartą parodo pažymėtiną nesidomėjimą Ženevoje svarstomais klausimais. Priešingai tam, kaip buvo per ankstesnes Ženevos sesijas, dabar lenkų spauda pasitenkina tik faktų pranešimu, nedėdama jokių paaiškinamų straipsnių ar savo pranešimų. Lenkų spauda nutyli ir už oficialių Tautų Sąjungos posėdžių vedamus pasitarimus. Lenkų spauda taip pat ignoruoja derybas del Rytų pakto, nekrepdama dėmesio ir į naujai įvykusį Ženevoje tuo reikalu pasitarimą tarp Lavalio ir Litvinovo. Tokią poziciją užėmė oficialūs ir pusiau oficialūs lenkų laikraščių dalis. Tik "Kurjer Poranny" deda komentarą del Rytų pakto, reikšdamas įsitikinimo, kad paskatinimas atgauninti derybas del Rytų pakto išėjo iš Sovietų Rusijos. Iš "Kurjer Poranny" tono galima spręsti, kad ir nauja Lavalio nota Lenkijoje didelio palankumo nesusilauks.

ITARTINAS LENKŲ SPAUDOS TYLEJIMAS.

Varšuva. Lenkų spauda šį kartą parodo pažymėtiną nesidomėjimą Ženevoje svarstomais klausimais. Priešingai tam, kaip buvo per ankstesnes Ženevos sesijas, dabar lenkų spauda pasitenkina tik faktų pranešimu, nedėdama jokių paaiškinamų straipsnių ar savo pranešimų. Lenkų spauda nutyli ir už oficialių Tautų Sąjungos posėdžių vedamus pasitarimus. Lenkų spauda taip pat ignoruoja derybas del Rytų pakto, nekrepdama dėmesio ir į naujai įvykusį Ženevoje tuo reikalu pasitarimą tarp Lavalio ir Litvinovo. Tokią poziciją užėmė oficialūs ir pusiau oficialūs lenkų laikraščių ir opozicinių laikraščių dalis. Tik "Kurjer Poranny" deda komentarą del Rytų pakto, reikšdamas atnaujinti derybas del Rytų pakto išėjo iš Sovietų Rusijos. Iš "Kurjer Poranny" tono galima spręsti, kad ir nauja Lavalio nota Lenkijoje didelio palankumo nesusilauks.

REICHSEVERO NUOMONĖ NE SUTAMPA SU NACIŲ NUOMONE

Berlynas. Politiniuose sluokniuose atydziai sekami santykiai tarp nacių ir reichsvero. Kartotiniems Hitlerio vizitams sergančiam von Blombergui skiriama didelės reikšmės. Kai kuriomis žiniomis, Vokietijos karių sluokniuose nepalankiai žūrima į nacių milicijos brovimąsi į karo sritį. Tvirtinama, kad jei polemikos del Saro krašto tonas sušvelnėto, tai tik karo vadų dėka. Esą, Hitleriui jie įrodė, kad reichsveras dabartiniu metu reorganizuojasi ir negalėtų paremti politikos, kuri galėtų pvesti pre konflikto.

KAIP RUSAI LIETUVIUS GAUDYDAVO Į KARIUOMENĖ.

Dabar Lietuvoje visiems labai paprastas dalykas, kad žmogus sulaukęs 21 metų turi eiti tarnauti į kariuomenę. Paskirtą dieną visi kariuomenės šaukiamieji, taip vadinamieji naujokai, niekur nesislapsto, bet tiesiog vyksta ten, kur jiems reikiama ir per ištisus metus mokosi savo tėvynę nuo priešų ginti. Iš tarnavę nustatytą laiką jie vėl grįžta į namus ir vėl gali toliau dirbti savo pamėgtą darbą.

Visai kitaip jauni Lietuvos vyrai elgdavosi rusų laikais. Mat tuomet kariuomenėje reikdavo tarnauti keletą ir net keliolika metų. Todėl visi rusų kariuomenės tarnybos labai vengdavo, jie net darydavo įvairius kūno sužalojimus ir kitokius kenksmingumus, kad tik nepatektų į kariuomenę. Tada ir kariuomenėje tarnauti buvo ne taip lengva, kaip dabar lietuviškoje kariuomenėje.

Anais laikais nemažam skaičiui Lietuvos jaunu vyrų išvengti rusų kariuomenės padėdavo ir aukštas vietas užimantieji lietuviai. Kalbama, kad daug vyrų "išbrokydavo" daktaras Kazys Grinius, buvęs Lietuvos prezidentas, kuris tuo laiku buvo gydytoju Suvalkijoje. Kai kurie vengdami rusiškos karo tarnybos pabėgdavo net į užsienį. Gal ne vienas toks lietuvis dabar gyvena Amerikos Jungtinėse Valstijose ir kitur. Savaimė aišku, kad tada lietuviui tarnauti rusų kariuomenėje buvo beveik gyldyti galvą už Lietuvos engėją carą.

Kai artindavosi stojimo laikas į kariuomenę, dauguma lietuvių nuo tos prievolės slapstydavosi. Tada juos pradėdavo gaudyti rusų žandarai. Saltyšiai taip pat turėdavo padėti pagauti savo kaimo vyrus. Ne vienam tada lietuviui tekdavo slapstytis miškuose ar pas savo pažįstamus kad tik išnešus žaudaro kuilipkos nesužeistą kailį. Žandarai išieškodavo visus namus, bet nieko neradę sėdavo į vežimus ir išvažiuodavo.

Daug žandarams gelbėdavo ir gėtinės stikluokas. Naujokas gerai pavaišindavo rusiškus žandarus ir tie tyčiomis jo nepagaudavo. Ilgainiui žmonės taip išgudrojo, kad žandarai beveik dažnai papirkdavo, ir rusiškos kariuomenės išvengdavo. Budavo net šitokia naujokų gaudymo tvarak: vyrai vartodavo ginklą prieš žandarus, jeigu kurį žandarai nušaudavo, tai turėdavo jis pats savanoriu stoti į kariuomenę. Jeigu nestodavo, o jį vėliau pagaudavo, tai būdavo sunkiai baudžiama. Gi jeigu pats savo noru stodavo, tai nuo bausmės dažnai budavo atleidižiamas, o tik siunčiamas tarnauti į Sibire stovinčius rusiškus pulkus.

Dabar Lietuvoje jau nebėra žandarų, nebėra rusiškos kariuomenės ir kareivių, bet neturi pakankamai medžiagos, kad jos oro kariuomenė būtų geriausia pasaulyje. Prancūzija taip pat neturi esmingų specializuotų dalių fortifikuotioms linijoms ginti.

KARALIŲ PROFESINĖ SAJUNGA SIEKIA ATSTATYTI MONARCHIJĄ VOKIETIJOJE

Lordas Strabolgi "Chicago Herald and Examiner" rašo apie karalių pastangas Heseno princą Pilypą pastatyti Vokietijos soste. Jis yra vedęs Italijos karaliaus dukterį ir todėl turi Mussolini pritarimą. Del to straipsnio įdomių ir originalių minčių čia jį atpasakosime.

Europoj reikiškiai judėjimas, kurio aktingumas labai atkaklus ir tęsiasi nuo senų laikų. Jis slapstas, o to judėjimo stiprumas ir įtaka siubuoja kaip marių potvyniai ir atslugiai. Dabar jis vėl atgyja.

Šis slaptasis internacionalas vadinamas "karalių profesinė sąjunga." Jo pradžia siekia Šventosios sąjungos laikus, kada 1815 m. Paryžiuje Rusijos, Austrijos ir Prusijos imperatoriai susitarė bendrai veikti. Prie šios sąjungos priklausė visi Europos karaliai, išskyrus Anglijos. Tos sąjungos tikslas saugoti monarchiją ir dinastijų principus.

Paveldėjimo reikalas monarchistams skiria nuo fašizmo ir komunizmo. Karaliai siekia saugoti ir stiprinti monarchinę sistemą, kuri esanti vienintelis taikos faktorius.

Karalių veikimas žymiai pagyvėjo po prezidento Hindenburg mirties, sustiprėjo po Vokietijos ir Austrijos įvykių, o Aleksandro I užmušimas dar daugiau suaktyvino.

Jų tiesioginis tikslas yra Vokietijos imperijos restauracija. Habsburgų restauracija paliešti ir pietrytines Europos valstybes. Vokietijos kaimynai jaučia tartum gyventų prie ugniakalnio, kuris gali išsiveržti bet kuriuo laiku.

PRANCUZAI ATSAKO LENKAMS

Paryžius. Iš patikimų šaltinių pranešama, kad prancūzų užsienio reikalų ministeris Lavalis įteiks atsakymą į Lenkijos memorandumą del Rytų pakto, neaukdamas, kol pasimatys su lenkų užsienio reikalų ministru Ženevoje.

Turimomis žiniomis, prancūzų vyriausybė lenkų pageidavimams rodo daug nuolaidumo. Esą, ji atsižvelgianti į lenkų rezervus, liečiančius Lietuvą ir Čekoslovakiją, taip pat į tai, kad Lenkija yra sudariusi su Vokietija 10-čiai metų sutartį.

Kiek iš spaudos pranešimų žinoma, lenkų atsakymas, duotas rugsėjo mėn. į Rytų pakto pasiūlymą, tarp kitų pageidavimų buvo iškėles dar ir šiuos: 1) Lenkija negalinti Rytų pakto sistemoje imtis kurių garantijų Čekoslovakijos ir Lietuvos atžvilgiu — Čekoslovakijos atžvilgiu del to, kad Lenkija nesijaučia galėsianti pasiimtasias garantijas, reikalaujanti, įvykdyti Lietuvos atžvilgiu del to, kad Lietuva nepalaikanti su Lenkija normalinių santykių. 2) Lenkija pageidaujanti, kad lenkų vokiečių nepuolimo deklaracija būtų įtraukta į Rytų pakta, kaip jo dalis, o be to, kad tame pakte būtina dalyvautų ir Vokietija.

Bus Paminėta ir Trejos Kitos Sukaktuves

LIETUVIŲ SPAUDOS ATGAVIMO 30; DR. V. KUDIRKOS 35 IR S. DAUKANTO 70 METŲ

Sios Visos Sukaktuves Bus Paminėtos Sekantį Sekm. Gruodžio 16 d., Viking South Side Temple, 69th ir Emerald Ave.

Senkantį Sekmadienį, Gruodžio 16 dieną, į Viking South Side Temple susirenka skaitlingai Chicago Sandariečiai ir jų draugai paminėti Sandaros 20 metų Jubilėjų ir trejas kitas sukaktuves: Lietuvių Spaudos atgavimo 30 metų; Dr. Vinco Kudirkos mirties 35 metų ir Simano Dau-

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Nidoje yra nedidelis žvejų uostas. Neseiai buvo pradėtas jį tvarkyti: tvirtinamos uosto krantinės, kalami poliai, dedamos fasinos ir kita. Visas darbus manoma baigti dar šiais metais. Ateinančiais metais Nidos uostą numatoma pertvarkyti iš pagrindų. Jis bus padarytas gražiu ir patogiu keleiviniu uostu. Išilgai Kuršių marių bus pastatyta 200 metrų krantinė keleiviniams laivams, o dabartinis uostas bus atiduotas tik grynai žvejų reikalams.

Siemet Lietuvos prekybos su užsieniu balansas turi nors ir nedidelį aktyvą, reikiška daugiau iš užsienio gauta, negu jiems duota. Taip per 10 mėnesių iš viso užsieniams Lietuvos prekių parduota už 119,656,000 litų, o užsieniose pirka už 117,402,000 litų.

Tragingai žuvusio didvyrio lakuno St. Dariaus motina iš Chicago atsiumė laiską į Šiaulius savo giminėms, kuriems ji praneša, kad ateinančią vasarą ruošiasi atvažiuoti į Lietuvą aplankyti savo sunaus kapą.

Siemet Lietuvoje buvo nepaprastai šilta vasara, o taip pat ilgas ir šiltas ruduo. Avietės ir kitos uogos rudenį antrą kartą žydėjo ir net vaisių prisirpino. Apie vidurį lapkričio mėnesio Kauno rinkose buvo galima pirkti šviežutėlių, sveikutėlių baravykų. To kitais metais taip vėly rudenį nebudavo.

Lietuvos akimuose ligi šiol žmonėms pasiskaitymui knygų labai mažai būdavo. Miestėliuose se knygynėlius ir skaityklas turi tik veikiančių organizacijų skyriai. Tačiau tokios skaityklos nevisiems gyventojams buvo prieinamos. Jomis daugiausiai naudodavosi tik tų organizacijų nariai. Dabar Lietuvos švietimo ministerija yra sumanusi visame krašte įsteigti pigias, bet geras liaudies bibliotekas. Pirmoje eilėje bibliotekomis bus aprūpin ti tie miesteliai ir kaimai, kuriuose nėra valstybinių ir organizacijų bibliotekų. Numatoma bibliotekų išlaidų samata bus įtraukta į 1935 m. Lietuvos valstybės biudžetą.

kanto 70 metų mirties sukaktuves.

Sios visos sukaktuves yra labai svarbios ir brangintos visų patriotinių lietuvių ir todėl netenka abejoti, jog vietos lietuvių skaitlingai jose dalyvaus.

Tą dieną Sandariečiai ruošia didelį Banketą, su gražiu muzikaliu programų ir šokiais. Taipgi nepaprastos ceremonijos pritaikyti šioms sukaktuves. Taigi, visi, kaip vieną pasistengkime jose dalyvauti.

Vėžių žvejyba Lietuvoje dar nėra išsiplėtusi. Juos gaudo tiktai nustatytu laiku nuo pavasario ligi rudens. Kitu laiku vėžių gaudyti, nors ir privačiuose vandenyse, yra uždrausta. Nežiūrint neišvystytos vėžių žvejybos, vietos Lietuvos eksportininkas Račkauskas jau turi daug užsakymų vėžiams į Prancūziją.

Spalių 16 d. suėjo 70 metų žymiam Lietuvos teisininkui advokatui tarybos pirmininkui ir Vytauto Didžiojo Universiteto garbės profesorui Petruui Leonui. Jis yra kilęs iš Suvalkijos, ukininų šeimos. Mokėsi ir drauge lietuviškame darbe dalyvavo su žymiausias lietuvių atgimimo veikėjais. Už lietuvišką darbą prieš didįjį karą buvo net valstybinės tarnybos nustojes. Nepriklausomoje Lietuvoje p. Leonas kelis kartus buvo ministru ir užėmė kitas atsakomas pareigas. Jis paruošė pirmosios Lietuvos konstitucijos ir steigiamojo seimo įstatymų projektus. Organizuojantis Lietuvos universitetui, p. Leonas tuojau stoji į mokslo darbą ir ilgą laiką vadovavo teisių fakultetui. 1923 metais Petras Leonas buvo išstatytas kandidatu į Lietuvos prezidento vietą. Dabar jis verčiasi advokatura ir dažnai spaudoje rašo visuomeniškais klausimais.

Lietuvos žemės ūkio rūmai yra nutarę dar šiais metais savo lėšomis užsodinti 45 pavyzdinius propogandinius sodus. Jie bus sodinami pas ūkininkus ir naujakurius, kurie pokariniu laiku išsikirstė į vienkiemius ir verčiasi tik žemės ūkiu, turėdami nedaugiau, kaip 20 hektarų žemės. Pernai tokių sodų visoje Lietuvoje buvo užsodinta 36 hek.

Pereitais metais Klaipėdos krašto žvejai Baltijos jūroje ir kituose Klaipėdos krašto vandenynse sugavo 1,878,824 kilogramų žuvies, 824,000 litų vertės. Į užsienį tos žuvies išvežta už 250,000 litų. Visame Klaipėdos krašte šiuo metu yra apie 1000 žvejų šeimų.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as Second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausiąsias valdžia ir suverenas yra pati tauta, išieškanti savo valią, slapta ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvos Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarp Lietuvos ir išėjusių Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išėjusių Jungtinių Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoje ir visoje tautoje plačiausius Demokratinės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atekyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybės Konstitucijai.

Atsisąjūgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išaukšti sveikai, apsvietę ir tautiškai susipratusių.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — Mėbe Vilniaus Nenurimsim.

PAZYMĖTINI IR REIKŠMINGI METAI LIETUVIŲ ISTORIJOJ.

Sekantį skaitmenį Chicagoje pliočioji ir sviesioji lietuvių visuomenė skaitlingai susirenka į Viking South Side Temple paminti Sandaros dvidešimtmetines sukaktuves.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara per 20 metų laikotarpį savo darbais istengė įrodyti plačiam visuomenei, kad ji užsitarnauja jos nuosirdžios paramos ir netenka abejoti jog susirinks gražus burys į tą jubilėjinę puigtą.

Tačiau šia tvaska nepasibaigia su Sandaros Jubilėjaus iškilėmis. Šiame vakare mes atžymėsime dar trejus labai reikšmingas sukaktuves, kaip tai: trisdešimties metų lietuvių spaudos atgavimo; trisdešimties metų Dr. Vinco Kudirkos mirties sukaktuves ir septyniolikos metų lietuvių žymiausio rašėjo-istoriko Simano Daukanto mirties sukaktuves.

Tiesa, gal kas pasakys, kodėl tai nebuvo galima šios visos taip labai reikšmingos lietuviams sukaktuvės paminėti atskirai. Bet kad šios visos dienos arti viena prie kitos, kad tai pačiai organizacijai nebuvo įmanoma. Pavyzdžiui Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara tapo įsteigta Spalio 3 d., 1934 metais; Dr. Vincas Kudirka mirė Spalio 19, 1899 metais. Simanas Daukantas mirė lapkričio 24, 1864 metais. Tokiu būdu ir tenka šios visos svarbios sukaktuvės paminėti kartu. Ir šiame pokilyje mes turėsime progos prisiminti mūsų visai tautai brangius vyrus ir atatinamai juos pagerbti.

Bet virš pažymėti asmenys yra brangus bei kiti įvykiai yra svarbus ne vien sandariečiams, bet visiems lietuviams ir todėl kiekvieno tėvynainio yra užduotim atsilankyti į šį Sandariečių pokilį ir drauge su sandariečiais pagerbti visos tautos gerbtinus vyrus.

Minėdami mes šias taip svarbias sukaktuves, ne tik kad pažvelgsim į praeitį, bet padarysim planus bei sudėsime pažadus ateities darbams, ir kad tie darbai būtų daug reikšmingesni ir nautesni. Nes po Sandaros vėliava visi galime sekmingai dirbti tautos darbus, palaikant ilgainiui lietuvių išėjimą sveika lietuvių vystės atžvilgiu. Taigi visi patriotingi lietuvių dalyvaujime šioje Sandaros jubilėjinėje puotoje.

Prenumeratos Praktiškumas

Tas savaime aišku, kad kur tik medis yra kertamas, tenai ir skiedros randasi. Bet jeigu tu skiedras tinkamai sutvarkysi, tai prisieina atvirai apkalbėti būdą tvarkymo. Taipgi yra žinojimas, kad kuris tikėtai dirba, kartais padaro klaidą, tačiau, jeigu klaidas neužslėpti, tad bus galima jų apsilenkinti; o įvykusias klaidas, teisingai ištaisyti; jeigu tikėtai teiksimės tą daryti. Bet jeigu dėlei mandagumo arba sumetimų, kad tai yra asmeniškas dalykas, apie įvykusias klaidas nulyteli, suprantama, kad tos klaidos ir pasiliks klaidomis.

Šiuom aš turiu mintyje apkalbėti praktiškumą leidimo knygų prenumeratos keliu, o ypatingai Lietuvoje spausdinamų jų. Štai "Vienybės" 86 num. 8

tė man laiška, paaiškindami kiek reikia užmokėti už antrą tomą, bet nieko neužsimena apie sąsiuvinio lėšas ir galimumą gauti jį, ar kad negalima gauti tą sąsiuvinį.

Iš dvidešimties šėsių sąsiuvinų enciklopedijos, aš apturėjau lygiai dvidešimtis — stoka šėsių. Labai didelė spraga; ir toji spraga, padaro visą Enciklopediją mažos vertės knyga. — neapsimokančią prenumeruoti.

Trečią tomą neprenumeravau, tačiau Enciklopedijos išleidėjas nepasiteiravo priežasties neatnaujiniimo prenumeratos, kas amerikiečiui komersantui keistai atrodo.

Kalbant apie prenumeratą Lietuvoje spausdinamų knygų, pasirodo, kad, ypatingai man, tas dalykas neapsimoka. Ir štai dėl ko: Kuomet tapo įsteigta "Gėležinis Fondas", siųsdamas prenumeratą už "M. V." už du metus, sykiu nusiunčia vieną dolerį į "G. F." Laikraštį besiuvinioje per vienus metus. Ties kas nutiko su antrų metų prenumerata ir tuom doleriu, kurį skyriau "G. F.", ir iki šiai dienai nepasisekė sužinoti, nors užklausa šiuo laišku. Dabar aišku, kad Lietuvos redakcijos neturi įpročių pakvituoti prenumeratą sykiu už dviejus metus; taip atrodo.

Manau, kad tokios stambios klaidos, ir rodosi, iš redakcijų pusės įvykstančios klaidos, padaro nemažą nuostolį pačioms spausdinių išleistuvėms ir pakankia kilniems darbams bendromis spėkomis veikti.

J. Smailis.

POLIT.-KULTUROS IZDO VALDYBA.

Pravedus balsavimą per Politinio-Kultūros Izdo narius, gauti sekanti rezultatai:

Art Pirmininko:
Juozas Lekys 4 balsus,
Zosė Vitaitienė 2 bal ir
Feliksas Motuzas 1 bals.

Art Sekretoriaus:
Zosė Vitaitienė 5 balsus,
J. M. Tumavičienė 1 bal, ir
Pranas Pikšris 1 bals.

Izdininku automatiškai iškėsi Sandaros Centro Izdininkas, kuriuomi yra p. D. Pivarunas.

Taigi Polit.-Kultūros Izdo valdyba yra sekanti:

J. Lekys, Pirmininkas,
7 St. Mark's Rd.,
Dorchester, Mass.

Z. Vitaitienė, Sekretorė,
505 Ridgewood Ave.,
Brooklyn, N. Y.

D. Pivarunas, Izdininkas,
4622 S. Marshfield Ave.,
Chicago, Ill.

J. M. Tumavičienė, Vice-pirma,
30 Robeson St.,
Jamaica Plain, Mass.

F. Motuzas, Vice-pirm.
14676 Work Ave.,
Detroit, Mich.

V. Vitukinis, Vice-pirm.
156 E. Main St.,
New Britain, Conn.

Pr. Pikšris, Vice-pirm.
3624 Butler St.,
Pittsburgh, Pa.

Šis yra oficialis pranešimas.
M. Bieksa, Centro sekr.

LIETUVOS RANKDARBIŲ PARODA CLEVELANDUI PATIKO

Cleveland, Ohio., Gruodžio 3 d.—Čia buvo atidaryta Lietuvos ir Estijos rankdarbių paroda, "Baltic Art and Handicraft Exposition," — didžiausioje miesto krautuvėje, "May Company."

Lietuvos ir Estijos dirbiniai savo įvairumu ir menišku gražumu visus maloniai nustebino. Parodos atidarymo metu pasakė trumpos prakalbas: miesto mąstytojas ir p. Neff, pirmininkas Chamber of Commerce. Nuo lietuvių kolonijos paroda pasveikino adv. P. V. Česnulis. Lietuvos gen. konsulas P. Žadeikis atsiuntė pasveikinimo telegramą. Gai-

la, kad į parodos atidarymą neatvyko Lietuvos ir Estijos atstovai asmeniškai. Jų atvykimas būtų pakėles dar aukščiau šios parodos reikšmę.

Parodos atidarymo dieną vien lietuvių pas May Co. atsilankė virš 1000. Apie parodos atidarymą Clevelande sužinota vos kelios dienos pirmiau. Nepaisant to, aciu lietuvių veikėjų pastangoms, taigpi aciu "Dirvos" iškalbingam paraginimui, — visa lietuvių kolonija žinojo apie būtiną parodą. Gerb. klebonas kun. Vilkutaitis ir kun. Karužiškis nuosirdžiai parėmė parodos idėją. Ponia Ona Michelič, Federacijos veikėja, p. K. S. Karpus, redaktorius, inž. P. J. Ziuris, kitiems padedant, sudarė veiklų parodos patronizatorių komitetą, kuris yra davęs tokias geras pasekmes. Ponas L. Bonyhard, Lietuvos ir Estijos komercinis agentas, nuosirdžiai pasidarbavo parodos pasisekimui.

Dienraštis "Cleveland Plain Dealer" iš gruodžio 2 d. parašė ilgoką straipsnį apie lietuvių ir estų dirbinius ir tarp kitko taip sako: "There are articles from more than 100 communities in Lithuanian display, which includes fine specimens of wood carving, weaving in age-old nature patterns, and in amber, the national pride of the country. In spite of the antiquity of the origin of the folk art of both countries, the designs and colorings are characterized by the directness and simplicity of the modernistic trend in decorations."

Laikraštis "The Cleveland Press" parodos atidarymo dienėje rašo: "Lithuanians and Estonians united in preparing 3-week show of art and handicraft at May Co. The exhibit is sponsored by Lithuanian and Estonian governments. Thousands of pieces of handicraft, including woodcarvings, weavings, textiles, leatherware and amber comprise the Lithuanian and Estonian exhibit which opened today on the May Co.'s fourth floor."

Parodos ulturnis efektas yra visais atžvilgiais pavykęs. Tatai liudija ir šitokia telegrama, pasiųsta Lietuvos Gen. Konsului P. Žadeikiui į New Yorką: "Lietuvių ir estų ekspozicija atidaryta. Pasekmės labai gražios. Anglų spauda atsiliepią jautriai. Priimkite širdingus sveikinimus nuo Clevelando lietuvių visuomenės už tokį gražų tautinį pasidaravimą. Nauda lietuvių tautai yra milžiniška. Lietuvių Komisija: Ona Michelič, P. V. Česnulis, K. S. Karpus."

"Ar pavyks bižniškoji parodos aukštos, bet kad prisimeni, kad tai rankdarbiai, o ne mašinu padaras, tai yra suprantama, kad kainos negali būti žemos. Spėjama, kad vietos lietuvių šį tą iš tos puikios parodos pasipirks Kalėdoms ir atminčiai.

—Jūsų koresp.

LIETUVOS EKONOMINIO GYVENIMO APZVALGA

Šiometinė Lietuvos prekyba ir pramonė ėjo maždaug tą pačią kryptimi, kaip ir perieitais metais. Ypač gyva prekyba buvo viduje, vaisių ir daržovių rinkose. Tik laikinės žemės ūkio gamybos rūšys, kaip obuoliai ir žąsų, didesnės apyvartos neparodė. tai buvo todėl, kad šiemet vokiečiai lietuviams žąsims ir obuoliams visai uždarė savo rinką. Dabar Lietuvoje, kritus jauv kainoms, ūkininkai susilaiko nuo jų pardavimo ir laukia kainų pakilimo. Kai kurie pirkliai pigiai jauv prisipirkę, taip pat laukia kainų pagerėjimo. Lietuvos pramonė bendrai paėmus dir-

LIETUVIAI VERČIA KANDIDATUOTI Į ALDERMANUS

CHARLES P. KAL.

delegacija ieškos kitos išeities. Vėliau parasyšime apie delegacijos pasiektus rezultatus.

bo gana normaliai. Kai kurios pramonės šakos darba net išplėtė. Tekstilės (audinių) fabrikai tiek Kaune tiek Klaipėdoje beveik visą laiką dirba net dvimtrim darbininkų pakaitom. Tik metalo fabrikai dirba ne visas dienas per savaitę. Mažiau turėdavo darbo ir avalinės fabrikai. nes vis dar daug avalinės atveža iš užsienio. Alaus, degtukų, arbatžolių, tabako, degtinės, spirito ir kitų akcizuojamų prekių gamyba sumažėjo. Tikėtai viso gamyba žymiai padidėjo.

Šiemet įsisteigė 40 naujų pramonės įmonių, į kurias įdėta pusantro milijono litų. Pernai įsisteigė 30 įmonių, į kurias įdėta 1 milijonas litų. Šiemet per visą statybos sezoną miestuose pastatyta ar baigiama statyti 1340 gyvenamųjų, 66 įmonės ir 1393 kitos rūšies trobesiai. Į šia visą statybą sudėta apie 19 milijonų litų. Šiemet pastatyta gyvenamųjų namų mažiau kaip pernai, bet į juos įdėta daugiau pinigų, nes namai statomi vis didesni, moderniškesni. Bankrotų buvo mažiau kaip pernai. Šiemet bankrutavo 17 firmų su apie 800,000 litų kapitalo. Pernai bankrutavo 19 firmų ir padarė apie 1 milijoną litų nuostolių.

Ligišiol Lietuvoje buvo 285,000 nekilnojamo turto varžytinė. Tas turtas buvo įkainuotas apie 2 mil. litų. Iš varžytinių perduodamojo turto įkainotoji suma šiemet žymiai yra mažesnė nei pernai. Protestuota vėksee tyki iki šiol už apie 18 milijonų lt.

Skiriam šiam naujam darbui daug dėmesio, man buvo persunktu Biuro vedėjo-redaktoriaus pareigas suderinti su "Mūsų Rytjaus" redaktoriaus pareigomis, nes nei vienu, nei kitu nepajėgiau visai gerai atlikti, todėl nu sprendžiau iš pastarųjų pasitraukti."

Ar prieš 13 metų Kaune amerikiečiai lietuviams, rodos 12 asmenų, sudėjo kapitalą ir įsteigė fabriką "Drobė". Fabriką pavadino "Drobė", manydami joje gaminti lininius audinius. Pasirodė, kad su lininiais audiniais "biznis" menkas, tai ėmė gaminti vilnonės medžiagas rubams. Iš to matyti, kaip amerikiečiai lietuviams anais lakais blogai nusimanydavo kas Lietuvoje tinka daryti, o kas ne. Bet kadangi "Drobės" steigėjai buvo šaunūs vyrai, tai jie greitai savo klaidą pamatė ir fabriką įsteigė vilnonės medžiagoms gaminti. Tik-tai "Drobės" vardas paliko... Dabar šita įmonė džiugina ir jos steigėjus, bei šeimininkus ir visą Lietuvos visuomenę. Nes ši įmonė taip gražiai augo, plėtėsi ir savo medžiagomis vis labiau ir labiau išstumia iš Lietuvos rinkos užsienines medžiagas. Fabrikas daro milijonines apyvartas. "Drobės" medžiagomis

PLEČIASI AMERIKIEČIŲ ĮMONĖ KAUNE

Ar prieš 13 metų Kaune amerikiečiai lietuviams, rodos 12 asmenų, sudėjo kapitalą ir įsteigė fabriką "Drobė". Fabriką pavadino "Drobė", manydami joje gaminti lininius audinius. Pasirodė, kad su lininiais audiniais "biznis" menkas, tai ėmė gaminti vilnonės medžiagas rubams. Iš to matyti, kaip amerikiečiai lietuviams anais lakais blogai nusimanydavo kas Lietuvoje tinka daryti, o kas ne. Bet kadangi "Drobės" steigėjai buvo šaunūs vyrai, tai jie greitai savo klaidą pamatė ir fabriką įsteigė vilnonės medžiagoms gaminti. Tik-tai "Drobės" vardas paliko... Dabar šita įmonė džiugina ir jos steigėjus, bei šeimininkus ir visą Lietuvos visuomenę. Nes ši įmonė taip gražiai augo, plėtėsi ir savo medžiagomis vis labiau ir labiau išstumia iš Lietuvos rinkos užsienines medžiagas. Fabrikas daro milijonines apyvartas. "Drobės" medžiagomis

\$75.00 puikūs Parlor Setai po \$38.50

\$95.00 Gražiausi Miegamų Kambarių Setai po \$48.00

\$45.00 Tvirčiausiai padaryti BREAKFAST SETAI po \$24.50

\$30.00 vertės gražūs ir tvirti LOUNGING kėslai po \$14.75

\$7.50 vertės gražiausias LEMPOS po \$2.95

\$2.00 vertės visokie seklyčiai staliukai po \$1.00

\$80.00 vertės nauji Zenith Radios po \$39.75

\$65.00 garantuotos drabužių plovyklės po \$39.50

\$100.00 Naujos Mados Refrigeratoriai po \$67.50

\$8.00 vertės "smoking" kabinetai po \$2.95

Parduodam ant Lengvų Išmokėjimų

Pirkite dabar ir taupykite. Didžiausių Vertybių Krautuvėje

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-26 So. Halsted St.

J. Kaledinskas, Vedėjas.

KRAUTUVĖ ATVIRA KAS VAKARAS IR NEDELIŲ IKI 4 VAL. PO PIETŲ

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių tvarko ir Prižiūri Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

SVEIKATINGUMAS ZIEMA

Rašo DR. S. BJEZIS.
gydytojas ir chirurgas, Chicago.
Ziemos metu veik visados esti daugiau susirgimų ir mirėjų, negu bile kokiame kitame sezone. Daugiausia ligų pastebama kvėpavimo organuose ir iš jų pasireiškiančių komplikacijų. Taigi, žiemos sezonas yra nepalankus sveikatingumui, ypač mažyčiams vaikams ir labiausiai nenyviems, kurių bendra sveikata nėra perstipriusia. Užtat šiuo metotarpiu kiekviena šeima bei kiekvienas žmogus privalėtų ypatingai susidomėti savo sveikata.

Pačią žiemą, kaip tokią, netenka perdaugel kaltinti, tačiau šaltas oras pagamina ypatingas aplinkumas, kas faktinai paveldi j mūsų sveikatą. Užtat būtina yra tas aplinkumas tinkamai suprasti ir logiškai vaduotis. Į tai įeina keletas visiems žinomų faktorių, kurių negalima paneigti nepakenkus savo sveikatai. Vasara žaventi gamta, kad ir visai nejuociomis, privėria mus visus naudotis jos gerybėmis, kurios kaip tik įeina į sveikatą. O žiemos metu to viso stoka.

Kuomet lauke šaltis su vėtromis siaučia, žmogus, palinkęs net perdaug namą įsišildyti, o jo išvedinimą visai pamiršta. Kvėpavimas tokiu persildytu, suterštu oru gerokai kenkia sveikatai, nes mažina kuno išsparumą, kas ilgainiui duoda progos įsigalėti vienai, ar kitai ligai. Čia randame vieną iš priežasčių, pasikartojančių slogų. Kambario šiluma niekad neturėtų būti aukštesnė, kaip 75 laipsniai. Išvedinimas turi būti praktikuojamas reguliariai ir apščiui, kad nestokavus tyro oro, kad ir tai

reikėtų daugiau kuro suvartoti. Miegamojo kambario langas turi būti praviras visados, kad miegant nebūtų stoka tyro oro, nors tai reikėtų daugiau užklodalo įsigyti.

Yra didelė klaida užsidarius Kasdieną kaip mažas, taip ir senas turi gerokai pabuvoti lauke, žinoma, tinkamai apsirengus. Geriausia tai padaryti pratinanties iš rudens pabuvoti valanda, kitą atvirame ore, ar tai sparciai vaikščiojant, ar žaidžiant mėgiamus žaidimus. Tokis labai girtinas protys duoda progos sveiku oru pasinaudoti, kraujo cirkuliaciją ir širdies veikmę sustiprina, raumenis praminkština, bendrai upa pakelia; žodžiu, žymiai gelbsti palaikyti sveikatą reikiamoje aukštumoje, kas, galu gale, apsaugoja nuo įvairių ligų.

Atatinkamas valgis taipgi nemenką rolę lošia. Pasitenkinti vien tik mėsa, duona ir druska anaipol nepakanka. Kunas reikalauja dar ir kitokių dalykų, kaip tai: įvairių druskų ir vitaminų, be kurių niekas geros sveikatos negali turėti. Pastarųjų daugiausia randasi piene, kiaušiniuose, vaisiuose ir daržovėse, kurie turi rasti sau tinkamą vietą ant stalo prie kiekvieno valgio, o j tai nežūrėti kaip ir kokią prašmatnybes, kaip kad tūli daro.

Šie dalykėliai, iš paviršutinos pažiuoros, rodos, yra menki, vienok turi didžiulės reikšmės. Juos be ypatingų pastangų, bei lėšų gali atlikti kiekvienas be išimties. O tik reikia susdomėjimo, apsvaistymo ir įkainavimo, nes už sveikatą nieko nėra brangesnio. Taigi ją reikia visados ir visur pirmoje vietoje statyti.

So. Boston, Mass.

ALT. Sandaros 1-mo Apskritis rengia šokių ir "šurum-burum" Kalėdų dienoje, gruodžio 25 d., 1934 metais.

Gerbiamoji visuomenė! Kurie dalyvavote sandariečių parengimuose ir žinot, kad visuomet yra surengiami puikiais parengimais, tai prašome, kad dalyvautumet ir per Kalėdas, nes tai bus puikiais šokiai del jaunimo ir juose bus išrinktas gražiausias jaunikaitis ir apdovanotas "meilės" taurė. Garbės viešnios bus gražiausios lietuvaiteš: p-lė Izabelė Bakutis ir jos palydovės: p-lė Žukauskaitė, p-lė Sheštavičiūtė ir p-lė Simonitė.

Taipgi, kuri pora pašoks geriausiai Suktinį ir lietuvišką polką, tie gaus dovanas. Del suaugusių taipgi bus puikus "šurum-burum". Visus prašome dalyvauti šiame parengime, nes dar tokio nebuvo ir kaip atsilankysit, tai patys persitikrinsite apie tą naujonybę. Taigi, nepamirškite, kad šis parengimas įvyksta Kalėdų vakare, gruodžio 25 d., Lietuvių svet., kampas E ir Silver Streets., So. Boston, Mass. Bus puiki pabaiga 20 metų jubilėjaus, nuo Sandaros įsikūrimo.

Visi sandariečiai, draugai ir rėmėjai prašomi dalyvauti, o bu site pilnai patenkinti. —Rep.

Milžiniška mini! Sandaros jubilėjame vakare.

Lapkričio 29 d., 1934 m., Lietuvių svet. ALT. Sandaros Pirmos Apskritis buvo surengęs Sandaros 20 metų paminėjimo puikų banketą su šokiais.

Šiame vakare dalyvavo visa So. Bostono ir apilinkės inteligentija bei jaunuomenė. Abi sve-

nemandagu juos su ilgom prakalbam varginti.

Svarbiausia iš dalyvių šiame vakare buvo gražuolė, p. Izabelė Bakutis, su savo palydovėms panelėms: Sophija Šeštavičiūtė, ir Veronika Simonitė, abi iš Hudson, Mass. ir Helena Žukavičiūtė, iš So. Boston, Mass. Jos visos buvo išrinktos apskričio piknike. Šiame vakare jos visos buvo beveik vienodai apsirengusios ir ant kiek jos gražios, ant tiek malonios atrodė. Jas nebuvo sunku išskirti iš tarpo šimtų čia susirinkusių; už Jų gražumą vakaro vedėjas jom įtelkė po gražią dovaną. Panelė Bakutis gavo didelę, gražią sidabrinę "meilės" taurę; jos palydovės gavo po mažesnę, bet taip pat gražias sidabrinės "meilės" taurės.

Kitos dovanos šiame vakare tapo išdalintos sekanti: panelė Stella Yokas, iš Stoughton, Mass. laimėjo karpeta, kurį apskritys leido ant išlaimėjimo. Jos laimingas num. 1058.

Už daugiausia svėrimą ponias A. Ganiprauskienė, 252 svarų, gavo išrinkto gub. James Curley labai gražią, "fruit bowl". A. Komicius, 260 svarų, gavo "Sandarą" metams. Dr. A. West, kuris buvo atsivežęs savo daktarišką svarstyklę, buvo oficialis sunkaus svorio teisėjas.

Už geriausį šokimą "klumpakojų," pirmą dovaną — Sandara metams, gavo J. Aukstelis su Tofile Bragaitis, abu iš Dorchester. Antrą dovaną — Sandarą pusei metų gavo J. Yaduwash iš Lexington, Mass. su Agnes Shepulis, iš So. Boston, Mass. Už geriausią šokimą pirmą dovaną — Sandarą metams, gavo A. Grigger iš West Lynn, Mass. su Julia Kavaliunas, iš So. Boston, Mass. Antrą dovaną — Sandarą pusei metų gavo M. Green, iš So. Boston, Mass. su Veronika Cunnys, iš Lynn, Mass.

P. B. Tumavičius už trumpiausią prakalbą gavo "picierį." Kad šis vakaras būtų pasekmingas, koks jis buvo, prisidėjo Sandaros draugai bei rėmėjai:

gaborius Petras Akunevičius, dovanojo labai gražią ir didelę sidabrinę "meilės taurę," taipgi gėlių stalų papošimui. Adv. F. J. Bagočius, Dr. A. West, Dr. A. Kapočius ir Dr. J. Pašakarnis dovanojo po mažesnes sidabrinės "meilės taurės," bet taip pat labai gražias.

Ponas Geneprauskas, iš Lynn, atsiuntė didelę rožių buketą; p. Vasiliauskienė, iš Norwood, Mass., didelį keikšą su 20 žvakutėlių, kaipo Sandaros 20 gimimo dieniai. Buvo labai įspūdinga, kuomet gražuolė Bakutis tą keikšą piasūtė ir dalino visiems dalyviams po šmotuką.

Sandariečiai, turime būti dėkingi visiems profesionalams ir biznieriams, kurie rėmė šį mūsų istorinį vakarą — duodami skelbimus į programą, suteikdami dovanas bei patys atsilankydami. Bet labiausia, tai turim būti dėkingi mūsų nenulstantiems veikėjams ir veikėjoms. Tokiom, kaip mūsų nenulstantiai bitutei poniai Tumavičienei, kuri pasišventusiai su savo šeimyna drbo per kelias savaites, kad tik vakaras būtų pasekmingas. Kaip pačios ponios Tumavičiėnės, taip abiejų dukrelių Jurėnaičių per susirinkusius buvo patėmytas nepaprastas mandagumas. Jos bankietė salėj visą tvarką darė; stalus puošė, žmones sodino bei vienus su kitais supažindino — atrodė lyg kad čia visi svečiai būtų jų asmeniškai draugai. Į jų tokį malonų apsiėjimą tik žiūrėti ir gėrėkis.

Taipgi prie šios vakariėnės dikčiai prisidėjo su darbu ponios Sungailienė, Apšiegienė, Stasiulienė ir kitos. —Sandarietis.

Už geriausį šokimą "klumpakojų," pirmą dovaną — Sandara metams, gavo J. Aukstelis su Tofile Bragaitis, abu iš Dorchester. Antrą dovaną — Sandarą pusei metų gavo J. Yaduwash iš Lexington, Mass. su Agnes Shepulis, iš So. Boston, Mass. Už geriausią šokimą pirmą dovaną — Sandarą metams, gavo A. Grigger iš West Lynn, Mass. su Julia Kavaliunas, iš So. Boston, Mass. Antrą dovaną — Sandarą pusei metų gavo M. Green, iš So. Boston, Mass. su Veronika Cunnys, iš Lynn, Mass.

P. B. Tumavičius už trumpiausią prakalbą gavo "picierį." Kad šis vakaras būtų pasekmingas, koks jis buvo, prisidėjo Sandaros draugai bei rėmėjai:

Pittsburgh, Pa.

Atsakymas "Nariui" ir "Reporterui" p. S. Bakanui.

Lietuviškas priežodis sako: "Vilkas negali iškėsti nekaukęs", tai taip yra ir su S. Bakanu; jis negali iškėsti neužkabinęs Pittsburgho Sandariečių. Pirmiausia "Naujienu" 271 num jis atakuoja sandariečius, kam jie prašo dykai L. M. D. svetainės del savo parengimo. Na, o L. M. D. nariai gerai pažįsta vietos sandariečius ir džiaugiasi, kada tie turi savo parengimą, nes tada yra nauda netik rengėjams, bet sykiu ir L. M. D., nes ateina rinktinė publika, netik iš Pittsburgho, bet ir iš apilinkės ir, kas svarbiausia, kad po kelis šimtus. Turbut tik Pittsburgho Sandariečiams ir tenka ta garbė sutraukti tiek daug, tokios gražios publikos, ką ir pats Bakanas patvirtina "N." 177 numeryje.

Toliau sako, būtų gerai, kad Pittsburgho Sandariečiai ką didesnio rengdami ir rengtų L. D. D. svetainė, o ne L. P. svetainė, S. S. Taigi, aš prašyčiau p. Bakaną, kad jis faktais įrodytų, ką Pittsburgho Sandariečiai yra rengę L. P. svetainė, S. S. Nors tas nebūtų jokių prasižengimų, nes visi veiklesnieji sandariečiai ir ten priklauso, kaip tai: P. Pivarunas, J. Rukas, J. A. Katkus, F. Pikšris, P. Marmokas, J. Virbickas ir kt. Taigi, kada prie D-jos priklausai, tai reikia ją ir remti. Bet čia Bakanas turi

BENDRADARBIUKITE "SANDARoje"

AUTOMOBILIŲ GENERATORIUS IR STARTERIUS — Pataisome arba išmainome del visokių automobilių. Tel. BOULEVARD 1144.

Taipgi taisom visokius motorus: Fanus, Vacuum Cleaners, Electric Drills. Geriausios rūšies darbas — labai prienamomis kainomis.

MID WEST Armature Service (Broliai Vaisvilai, Savininkai.) 813 W. 35th St. Chicago, Ill.

Paskutinis Parengimas 1934

ALT. Sandaros 1-mo Apskričio 20 Metų Snkaktuvių

Linksim Šokiai ir 'Šurum-burum'

Kalėdų Dienoje Gruodž.-December 25

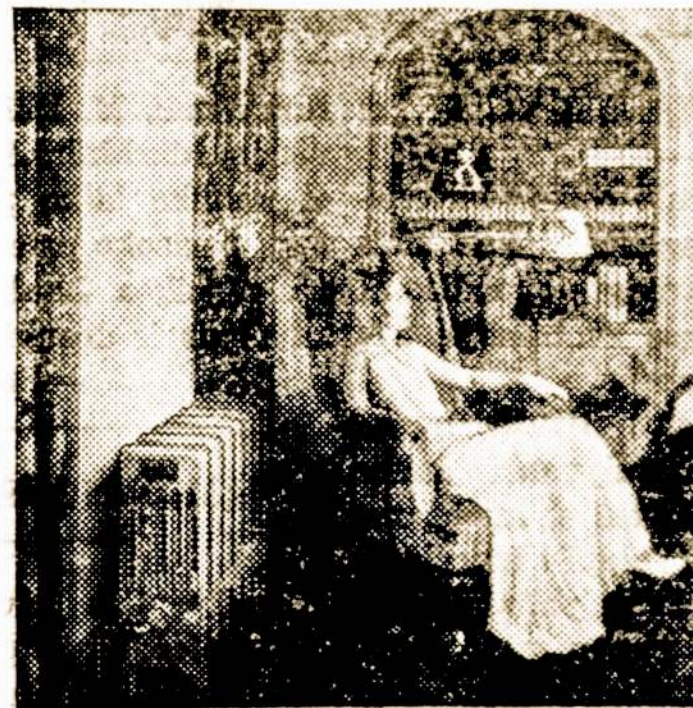
LIETUVIŲ SVETAINĖJ—KAMPAS E. IR SILVER STREETS SO. BOSTON, MASS.

Šiame parengime bus išrinktas gražiausias jaunikaitis 20m. Sandaros sukaktuvių paminėjimui ir jam bus įteikta meilės Taurė. Taipgi ofišuos grožio karalaitė Izabelė Bakutis iš So. Boston, Mass. ir jos palydovės, gražuolės: p-lė Žukauskaitė, iš So. Bostono, ir p-lė Shastoničiūtė ir Simonitė iš Hudson, Mass. Šokių kontestas: kuri pora geriausiai pašoks sukutinį ir "lietuvišką" polką, gaus puikias dovanas. Šokiams griež geriausia — Jono Dirvelio orchestra. Prašome visus atsilankyti ir linksmai praleisti Kalėdas ir busite pilnai patenkintais.

—KVIEČIA RENGĖJAI.

Jeigu jus turit vieta Blogi Apsildoma

IDEK

Gasteam Radiatorių Tik \$1 Imokant

KAMBARIUS, apdenktus porčius, krautaves, ofisus ar bile vieta, kurią yra sunku apšildyti, dabar yra gera proga įsigyti gazo automatiską šilumą. Yra lengva padaryti, kad jus kambariai būtų patogūs. Ofisai ir krautaves gali būti parankios, malonios išvengiant anglių pilimą, kurenimą, ir visokių nesmagumus. Tik \$1 imokant ir po \$1 dol. kas mėnesi (kiek daugiau už didesnius) jusų gazo Kompanija idės Gasteam Radiatorių. Lengvai idedamas ten, kur jus norit. Paranku vartoti. Tik pasukai rankeną ir jau dega kaip bematant jus turite šilumos ikek tik norit, kur ir kada norit. Ir tai yra šviri šiluma. Nėra sudzių nei purvu. Gasteam Radiatoriaus šiluma lengvai išrši sunkaus apšildymo jusų problema. Susižinok su artimiausiu gazo kompanijos ofisu del pilnesnių informacijų reikale šio nepaprastai gero pasiulymo.

Gas Heating Division

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

\$1.00 - Sandaros Jubilėjinė Dovana - \$1.00

Ušsirašančiam laikrašti "Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Vasario-February, 1935. "Sandaros" kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikrašti "Sandarą" čieliams metams.

Vardas-pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas, valstija .....

SANDARA — 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Chicagoje

SUNAU—ATEINU IR AS PAS TAVE

Kapitonas S. ... atsisveikina su savo mylima močiute prieš išskrendant į Lietuvą.

Pereitam pirmadienį apie 3-čią valandą po pietų persiskyrė su šiuo pasauliu mūsų brangaus ir garbingo didvyrio kap. Stepono Dariaus močiutė, Augustina Jucienė-Darienė. Ji mirė nuo plaučių ligos.

Ji bus laidojama sekantį šeštadienį, gruodžio 15-tą dieną. Bus gedulingos pamaldos sv. Jurio parapijos bažnyčioj, 9 val. iš kur ji bus nuvežta į sv. Kazimiero kapines ir padėta į koplyčią, o pavašaris bus parvežta į Lietuvą.

Vėlionė paliko du sūnus Vincą ir Stasį ir dvi dukteris Katrę Stulpiniene ir Lorą Neisonienę—taipgi žentus ir vyrą.

Sekancioje Sandaros laidoje gal teks proga plačiau pakalbėti apie mūsų brangaus didvyrio močiutę.

KALĖDŲ EGLAITĖ

Jaunoji Birutė rengia kiekvienais metais eglaitę, tai ir šiais metais bus parengta gruodžio 21 dieną, Sandaros svetainėje, 814 West 33rd Street.

Visi Jaunosios Birutės nariai yra kviečiami dalyvauti šiame parengime, nes tai vaikučių metinė šventė. Taipgi kviečiame dalyvauti ir tėvus, pašvęstus keletą valandų ir paklausti chorų dainavimo. Taipgi šokėjai irgi neatsilikite—išpildys keletą numerių.

Į rengimo komisiją įeina šios ponios: T. Valinskienė, p. Mikulskienė ir p. Misiškaitienė.

Kviečia Rengimo Kom.

DEDE PIVARUNAS NUSOVĖ BREDIŲ

Pereitą savaitę ponas D. Pivarunas buvo išvykęs į Pa. Valstiją medžioti. Ten jis su savo broliu Petru (Pittsburghiečiu Pivaronu ir p. Pikeliu) išvyko medžioti ir visi trys nusišovė po briedį. D. Pivaruno briedis svėria virš 150 svarų.

Tai anot tos patarlės—“giliu kininkam gerai ir medžioti.

MUSŲ SANDARIETIS NAUJAM BIZNY

Plačiai žinomas mūsų draugas A. Stankus įėjo į naują biznį: užlaiko restoraną ir gėrimų užėigą po num. 2408 W. 16th St., prie Western Avenue.

Linkiu p. Stankui gero pasisekimo ir patariam sandariečiams progai pasitaikys aplankyti savo seną draugą.

BAZARAS GERAI PAVYKO

Pereitą nedėdienį įvyko Lietuvos Moterų Draugijos „Apšvietos“ bazaras Sandaros Svet. Bazaras pavyko: draugijos narės sunesė gražių dovanų iš ko draugijai liko keleta desėtkų dol. pelno. Reikia duoti kreditas mūsų darbščiai komisijai, kaip tai pp. M. Zolpienei, M. Gruzinskienei, M. Endziulienei, K. Ke-

turakienei, M. Dailidomieni ir visoms darbininkėms. Susirinku si publika lėką praleido linksmai, pasišėko prie Jaunuolių geros muzikos. Lauksiu kito tokio smagaus ir draugiško vakarėlio. —Koresp. A. M.

ŠAMONINGAS DARBAS

Paskesniais laikais patėmijau šios šalies lietuvių spaudoje, kad Amerikos lietuvių politinė klubai jau pradėjo jungtis į vieną stiprų kūną, o ypatingai New York'e ir Massachusetts valstijoje. Šitas apsiirėškimas labai džiugina mane, nes matosi, jog randasi tarpe mūsų vyrų, kurie supranta politinę vertybę ir siekia tos vertybės vaisio, kuriuom legalėtu pasinaudoti ypatingai mūsų tautos piliečiai.

A. L. T. Sandara nuo daugel metų praeitės, savo seimuose užgria aktyvį judėjimą šios šalies politikoje, ir ragina sandariečius to link darbuotis, bet taip greit, kaip greit seimo balsas nutilsta ir vėl užviešpatauja pasyviškumas, kuris kamuoja ne vien sandariečius, bet jis alina visus šios šalies lietuvius—per daug pasyviškumo.

Tikiu, kad Amerikos lietuvių pasyvistai, netolimoje ateityje atmerks savo akis ir pamatys tą politinio neveiklumo klaidą ir sykiu pajaus didelį nuostolį—ypatingai materialį nuostolį.

Jau keletas metų kai aš, karts nuo karto, raginu sandariečius, o ypatingai Sandaros kuopų vadus, idant pamažu pradėtu vietinėse kuopose šį tą veikti politikoje, bet mano balsas išnyksta be atbalsio. Berods, jeigu norint šitą idėją spėriau pastumėti, tai yra reikalingas gabus agitatorius, kuris privalėtu pervažiuoti nors didesnes lietuvių sodybas, bet šiais depresijos laikais tas negalima padaryti. Tačiau, kuopų vadai, kad ir šiais laikais, galėtu ruošti viešus politinius susirinkimus, kuriuose visuomenę supažintintų su politikos nuosavybėmis. Čia jau gi, rastusi pro-

ga padidinti nariais savo organizaciją.

Tose kolonijose, kuriose jau randasi lietuviški politiniai klubai reikia stengtis tuos klubus prijungti prie Sandaros. Toki paprasti kuopų vadų pasidaravimai, beabejonės, būtų pasekmingi ir atneštų naudą Sandarai ir abelnai lietuvių tautos visuomenėi, o taip gi suteiktų pagarbą tiems, kurie šiam kilniam bei svarbiam tikslui pasidarbuotų.

—J. Smailis

PASTO PRANESIMAS

Nuo Gruod.-Dec. 18d. iki 22ros įimant šias abi dienas, visos žemiau talpinamos stotys bus atdaros iki 8:30 val. vak. visiems reikalam išskyrus „money order“ ir „postal savings,“ kuriuos reikalus bus galima atlikti iki 6 v. v.

Albany Avenue	Auburn Park
Austin	Chicago Lawn
Cicero	Cragin
Station "D"	Diversey
Edgewater	Englewood
Garfield Park	Grand Crossing
Hyde Park	Irving Park
Jackson Park	Kenwood
Lakeview	Station "M"
North Clark St.	Northcenter
North Town	Ogden Park
Ravenswood	Rogers Park
Roseland	Uptown
South Shore	

AKMENS

Iš Tolstojaus Raštų.

Atėjo dvi moteris pas vieną mokytą žmogų dėl pamokinimo. Viena skaitėsi save didele nusidėjėle. Ji jaunystėje pametė savo vyrą, ir nenustodama, kankinosi. Antroji-gi, pragyvenus vi-

sa gyvenimą pagal įstatymus, ne kokiame didesniame nusidėjime neprasižengė ir buvo užganėdinta pati savyje.

Mokslininkas išklausinėjęs abi moteris apie jų gyvenimą. Pirmoji su ašaromis prisipažino jam savo nusidėjimą. Ji skaitė savo nusidėjimą tokiu dideliu, kad nelaukė už jį atleidimo; antroji tarė, kad ji neturi ant savo sąžinės niekokių didesnių nusidėjimų. Mokslinčius tarė pirmajai: nueik už daržo ir surask tu man tokį akmenį kokį tu gali pakelti, ir atnešk... O tu,—tarė jis antrajai—atnešk man taipgi akmenį, kiek pakeli, tik visus mažus.

Moterys nuėjo ir išpildė mokslinčiaus prisakymą. Viena atnešė akmenį kaip tik gali pakelti, antroji pilną maišą mažų akmenų.

Mokslinčius apžiūrėjo akmenis ir tarė:

—Dabar štai ką padarykite: nuneškite šious akmenis ir padėkite į tas vietas iš kurių paėmėte, ir kuomet padėsite, sugrįžkite pas mane.

Ir moterys nuėjo išpildyti prisakymą. Pirmoji lengvai surado tą vietą iš kurios paėmė tą akmenį, ir padėjo jį kaip jis buvo; bet antroji niekaip negalėjo atminti iš kur ir kokį akmenį buvo paėmus, ir taip, neišpildžius prisakymo, su tuom maišu akmenų sugrįžo pas mokslinčių.

—Tai taip, buna ir su nuodėmėmis,—tarė mokslinčius. Tu lengvai padėjai didelį akmenį ant pirmesnios vietos, delto kad atminei iš kur paėmei.

—O tu negalėjai, del to kad neatminei iš kur paėmei akmenis.

Chicago's Trečio Metinio

Tautų Karnivalo DIDELIS FINALE

Šioj puikioj pabaigoj, trečiam metiniam tautų Karnivale, rengiamam per svetimkalbių grupę Chicagoje ir Chicago Daily News, jus pamatysite Chicago didžiausią programą perstatytą per didelį atstovų sekančių tautinių grupių.

SYRIONAI	GREKAI	LENKAI
AUSTRAI	HUNGARAI	RUMUNAI
BELGAI	AIRIAI	RUSAI
ANGLAI	ITALAI	SVEDAI
ČEKOSLOVAKAI	JUGOSLAVAI	SVEICARAI
PINAI	NOVEGAI	UKRAINAI
Kanados-Francuzai	LIETUVIAI	

35 iškilmingi veiksmai... 500 balsų, parinkti iš 100,000 artistų... 300 vetinių šokėjų atstovaujant daug tautinių grupių, 10 vietinių orkestrų, r daug pagarsėjusių žvaigždžių iš operos, teatro, ir radio.

Seštadienį, Gruodžio-December 15d., 8 v.v.

CHICAGO STADIUM—1800 WEST MADISON STREET
Įžanga 25c iki \$1.00 (Baksuose \$1.50)

Rengiamas per svetimkalbių grupių Chicagoje ir Chicago Daily News del naudos—

The Chicago Daily News

Fresh Air Sanitarium

Tikietai dabar parduodami Marshall Field & Co. (Tickets Bureau)—Chicago Stadium, 1800 W. Madison St. (grill)—Stadium Loop Office, 65 W. Madison St.—Chicago Daily News Personal Service Bureau Offices, 9 W. Madison S. and 409 W. Madison Street.

LIUDNOJE VALANDOJE PAŠAUKITE

PULLMAN 4151 REPUBLIC 3100
10734 So. Michigan Ave. 2506 West 63rd St.

J. J. Bagdonas

KUR TAUPUMAS REIKALINGAS, MES PALAIDIJAM

už \$95.

—Tas pats ir su nuodėmėmis.
—Tu atminei savo nusidėjimą, nešei panieką nuo žmonių ir turėjai sunkumą ant sąžinės, kentėjai ir tuomi pasiliosavai nuo nuodėmės.

—Tu gi,—atsikreipė mokslinčius į moterį atnešusią mažus akmenis, nusidėdama mažais nusidėjimais, neatmeni jų nesigalėjai už juos, pripratai gyvenime prie nuodėmių ir teisdama kitus už nuodėmes, vis giliau ir giliau užsidarei savose.

Visi mes nuodėmingi ir visi turime žiurėti savo nuodėmių.

IVAIRIOS ŽINIOS

Buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas Augustinas Voldemaras peritais metais parašė straipsnį, kuriame aštriai kritikavo išleistą tautai ir valstybei saugoti įstatymą. Tas straipsnis kažin kuriuo keliu pateko į vokiečių laikraštį, išeinantį Karaliaučiuje. Vėliau straipsnis buvo atspaudintas atskirai ir platinamas Klaipėdos krašte. Už pamintėtojo straipsnio parašymą, Augustinas Voldemaras buvo pa-

trauktas teisman. Lapkričio 8 dieną Lietuvos apeliaciniai rūmai Voldemarą pripažino kaltu ir nubaudė 6 mėn. paprastojo kalėjimo, drauge atimdami kalcurias teises. Dabar A. Voldemaras sėdi Mariampolės kalėjime.

—Lietuva plėsdama savo prekybos santykius su kitomis valstybėmis, artimiausiu laiku nori sudaryti prekybos sutartį ir su Graikija. Šiuo reikalu dabar vedami paruošiamieji darbai su tam tikromis Graikijos ekonominėmis įstaigomis.

L. D. G. CORNER

My dear readers, here I am again. So first of all, don't forget to attend our party, Dec. 23, at Sandara Hall, 814 W. 33rd St., at 6 P. M. You certainly shouldn't miss it. Admission is only 15c for adults and 10c for children. Tickets are on sale at Sandara's office. I promise you will enjoy yourself by dancing, games, and a program. Refreshments will, also, be served. Surprises are in store for you, so come, one and all, and see for yourself.

Well, the L. D. G.'s certainly are worried about their Christ-

Peoples Furniture Co. KRAUTUVĖS

SIULO KALĖDOMS NAUJAUSIAS

Drabužem Plovyklas

Už stebėtinai

Mažas Kainas

- Naujaas THOR po \$29.50
- Naujas BEE VAC po \$47.50
- Naujas A. B. C. po \$49.50
- Naujas APEX po \$49.50
- Naujas Westinghouse po \$49.50
- Naujas MAYTAG po \$59.50

Parduodame ant LENGVŲ IŠMOKĖJIMŲ. Duodaame didelę nuolaidą už senas

Pirkite dabar ir taupykite iš Didžiausių Vertybių Krautuvių

KRAUTUVĖS ATVIROS KAS VAKARAS iki 10 val.

PEOPLES FURNITURE COMPANY

Krautuvišė 2536-40 W. 63rd St. Corner Maplewood Ave. Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave. Corner Richmond Street Lafayette 3171 CHICAGO, ILL.

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hartmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiuirina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visoki kitą turta. Aprupina viską, kas paliečia apdradą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo pasakų ant namų. Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius Graborius ir Balsamuotojas Patarnauju Chicagoje ir apie linkės miestukuose. Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.

4092 Archer Avenue, Chicago

TEL Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 So. Lituania Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800

Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE

ADVOKATAI

134 No. La Salle St., Suite 1308. Chicago, Illinois.

Vakarais tik Subatomis 3252 So. Halsted Street Tel. Calumet 6945.

mas presents. Albina K. doesn't seem to succeed in saving. She gets a nickel and spends 15c, so that puts her in the "hole." Better luck next time, Albina. The rest seem O. K. on money propositions, but what to get is the trouble.

Don't forget, girls, to attend the next meeting, Tuesday, Dec. 18. It's going to be very important. Now, don't fall down on the job. Be seeing you.

—Suzie Sugarbeet.

LIETUVIAI GYDYTOJAI (Amerikos Liet. Dakтары Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 3010

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS 2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Ned. ir Seređoms pagal sutartį. Rez.: 6628 So. Richmond St. Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytais 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais.

Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257

Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel.: Boulevard 7820 Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595 Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL.

Seštadienį ir Trečiadienį po piet pagal sutarimą.

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seređoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat

Gydomas Akių Ligos. Akiniai pritaikomi atsakančiai.

Valandos nuo 7 iki 8 vakare, Išskiriant Antradienį ir Sekmadienį. 2201 W. 22nd St.—Cermak Rd. Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913 Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash

756 W. 35th Street Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį.